
KRÓNIKA

30. STERIJA JÁTÉKOK — Újvidéken május 26-a és június 4-e között tartották meg az idei országos színházi fesztivált, amelyre a benevezett 80 előadás közül — a köztársasági és tartományi előszelektálás után — Fabijan Šovagović, zágrábi színész, az idei rendezvény főszekelora a következő előadásokat hívta meg: Miroslav Krleža: *Temetés Terézvárott* (Sarajevói Népszínház, rendező: Miroslav Belović), Ivo Brešan: *Diszvacsora a temetkezési vállalatban* (rijekai Ivan Zajc Népszínház, Zlatko Sviben), Ivo Brešan: *Sátán a bölcsészkaron* (leskovaci Népszínház, Zlatko Sviben), Slobodan Šnajder: *Confiteor* (priština Tartományi Népszínház — albán dráma, Vladimir Milcsin), Gordana Mihic: *Boldog 49-et!* (szkopjei Macedon Nemzeti Színház, Szlobodan Unkovszki), Dragoslav Mihailović: *Amikor virágzott a tőke* (belgrádi Nemzeti Színház, Vida Ognjenović), Rudi Seligo: *Anna* (ljubljanai Szlovén Ifjúsági Színház, Dušan Jovanović) és Aleksandar Popović: *Pontyívás* (belgrádi Zvezdara Színház, Dejan Mijač). Šovagović versenyen kívül meghívta Borislav Pekić: *Védelem és utolsó nap* c. előadást (titogradi Crnagorai Nemzeti Színház, Branislav Mićunović), és Alenka Golevsček: *Prešeren feje alatt* c. előadást (ljubljanai Városi Színház, Zvone Sedlbauer), a ljubljanaiak azonban lemondtak részvételüket, helyettük a fesztivál zárónapján a zrenjanini Toša Jovanović Népszínház vendég szerepelt Sterija *Férfizmenés és nősülés* c. előadásával. — *Díjak:* a Georgij Paro, rendező (elnök), Pataki László, színész, Sreten Perović, író, France Vurnik, kritikus és Radovan Marušić, díszlettervező összetételű bíráló bizottság döntése szerint a 30. Sterija Játékok legjobb előadása a

Boldog 49-et!, a legjobb rendező: Slobodan Unkovszki. Színészi díjak: Milena Zupančić (Ljubljana), Mirjana Karanović (Belgrád), Nenad Sztojanovszki (Szkopje), Isterf Begolli (Priština) és Predrag Manojlović (Belgrád). Legjobb jelmeztervező: Doris Kristić (Ljubljana), legjobb díszlettervező: Dinka Jeričević (Szkopje). A szövegért járó díjat Rudi Seligo kapta az Anna-ért. A vígjátékért járó díjat, amelyet Versec városa ítél oda, Ivo Brešan *Diszvacsora a temetkezési vállalatban* című művének ítéltek. A kritikuskok kerekasztal-díját az Anna című előadásnak szavazták meg. A legjobb színésznek járó díjat, amelyet a közönség ítél oda, Milena Zupančić kapta. — A hagyományos tanácskozások közül ezúttal A színikritikusok és teatrológusok 6. nemzetközi szimpóziumát tartották meg *Kritika a színházban és a színházon kívül* címmel. A tanácskozáson, amelyen mintegy 40 hazai és külföldi kritikus, rendező, dramaturg, színész vett részt és szólalt fel, a két bevezető referátumot Georges Banu francia és Jovan Čirilov jugoszláv kritikus tartotta. A rendezvényről szóló tanácskozások sorában ezúttal *A Sterija Játékok jelene és jövője* címmel értekeztek a jelenlevő színházi emberek. — A Sterija Játékok kísérő rendezvényei közül három kiállítást tartottak. Láttuk a *Színházi könyvek és folyóiratok 7. nemzetközi trienálléját*, amelyen amerikai, belga, bolgár, csehszlovák, finn, francia; holland; indiai; jugoszláv, kínai, kubai, lengyel, magyar, nagybritanniai, NSZK-beli; NDK-beli; olasz, osztrák, portugál, román, spanyol; svéd és török kiadók állították ki az utóbbi három év termését. Áttekintő kiállításon került közönség elé a hazai színházi plakátokból készült vá-

logatás. Itt második díjat Baráth Ferenc újvidéki grafikus és külön díjat az Újvidéki Színház kapott. A harmadik kiállítás Bojan Stupica (1904—1970) munkásságát mutatta be. — Évente új színházi könyv megjelentése is kíséri a fesztivált. Tavaly és tavalyelőtt a macedón és a bosznia-hercegovinai színházi történetéről szóló kiadványok jelentek meg, most a *Jugoszláv színházak évkönyvét* adta ki a Sterija Játékok dokumentációs osztálya. A Sredoje Lalić szerkesztői irányításával megjelent kiadvány az ország minden színházának és színházi csoportjának 1983/84. évi műsorát közli. A gondosan kiállított finom papírra nyomott, ízléses és különféle táblázatokkal kiegészített, sok képpel dúsított könyv valóban fontos dokumentum. — Az idén is megrendezték a főiskolások előadásorozatát, valamint Kis Sterija elnevezésű off-műsort, sajnos, az utóbbi ezúttal sem sikerült.

ZMAJ JÁTEKOK — 1985. június 4-e és 8-a között huszonnyolcadszor tartották meg Újvidéken a hagyományos Zmaj Játékokat. Az országunk minden területéről egybegyűlt gyerekek mintegy ötven előadással, író-olvasó találkozóval és gyermekdalfesztivállal emlékeztek meg Jovan Jovanović Zmajról. Megkoszorúzták Zmaj sírját, és ellátogattak a kamenicai Zmaj Múzeumba is. A Zmaj Játékokra jelent meg a *Detinjstvo* című gyermekirodalmi folyóirat két száma. Az egyik jugoszláviai magyar írók elbeszéléseit tartalmazza Seja Babić fordításában, a másik a világ több mint harminc nyelvére lefordított Zmaj-verseket. Átadták Astrid Lindgren svéd írónőnek a 28. Zmaj Játékok díszoklevélét, valamint Moják Aranka keramikusnő az írónő népszerű hőseit ábrázoló alkotását.

DÍJAK, ELISMERÉSEK — Odaítélték a Sisaki Vasművek hagyományos irodalmi díjait. A tekintélyes bizottság, amelynek tagjai a Vasművek küldöttei mellett többek között Ciril Zlobec, Jure Kaštelan, Marija

Peakić-Mikuljan, Božidar Slev, Hasan Mekuli és Ács Károly írók voltak, az 1984. évi könyvtermést értékelve úgy döntött, hogy a Sisak Vasművek irodalmi díjait Oskar Davičo *Nežne priče* (Gyöngéd történetek) című elbeszéléskötetéről, Pap József *Véraláfutás* című verseskötetéről és Nusret Izidorović *Kolo bosanske škole smrti* című esszékötetéről ítéli oda. Pap József verseskötete nemsokára fordításban is megjelenik a Forum Könyvkiadó és a Vasművek közös kiadásában.

Véget ért a vajdasági hivatásos színházak 35., pancsovai szemléje. A Slavko Simić (színész), Radoslav Lazić (rendező), Jung Károly (író), Vladimir Rebežov (dizlettervező) és Miloš Nikolić (dramaturg) összetételű bíráló bizottság a szemle legjobb előadásának Stanislaw Witkiewicz *Egy kis udvarházban* című darabját nyilvánította, az Újvidéki Színház előadásában. A dráma rendezője, Hernyák György lett a legjobb rendező, díszlettervezője, Annamarija Mihajlović pedig a legjobb jelmeztervért járó díjat kapta meg. A legjobb színészi alakításért járó díjat Irfan Mensur, az újvidéki Szerb Nemzeti Színház tagja, Korica Miklós a szabadkai Népszínház, valamint Kerekes Bevk Valéria, az Újvidéki Színház tagja érdemelte ki. A bíráló bizottság díjazta még Soltis Lajost (Újvidéki Színház), Novák Bilbiját és Mirjana Vukojevićet (Zrenjanini Népszínház), Banka Gabriellát és Róvid Eleonórárt (Újvidéki Színház), Ivanka Pejičićet és Gordana Kameranovićot (Újvidéki Szerb Nemzeti Színház) valamint Majoros Katalint és Gyenes Zitát (szabadkai Népszínház). A legjobb színpadképért járó díjat Hupkó István érdemelte ki, a legjobb *A varázsló* zenéje volt, Lengyel Gábor szerzeménye.

KIÁLLÍTÁSOK — Az Új Szimposion irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat fennállásának huszadik évfordulója alkalmából a közelmúltban az újvidéki Ifjúsági Tribün kiállítótermében képzőművészeti

tárlatot rendezett. Többek között Sáf-rány Imre, Leonid Šejka, Papp Mik-lós, Baráth Ferenc, Maurits Ferenc, Szombathy Bálint, Stefan Oszkár, Ke-rekes László munkáit láthatták az ér-deklődők. A retrospektív kiállítás anyaga tehát a folyóirat egykori és mai képzőművészeinek az alkotásaiból állt össze, akik az elmúlt két évtized alatt illusztrációkkal folyamatosan je-len voltak az Új Symposion hasábjain, akik „szorosan kötődtek a folyóirat művészi hitvallásához”.

Az újjvidéki Modern Művészetek Galériájában június folyamán tekin-tetik meg az érdeklődők azoknak a fiatal képzőművészeknek a közös ki-állítását, akik a „nemzetközi tenden-ciákat szinkronban tudják követni”. Szombathy Bálint a Magyar Szóban így mutatja be a fiatal alkotókat: „Radics Zoltán »elsősorban a pop art egy modernizált, szürrealizmusra hajló változatát viszi metafizikai dimen-ziókba«, Ljubiša Bogosavljević és Dobrivoj Rajić »a német újexpresszio-nizmus kánonjaihoz« igazodnak, Mi-lica Mrđa Kuzmanov »ideálját az amerikai dekoratív festészetben találta meg«, Ratomir Kulić »hideg, kimért konstruktivista-suprematista ihletésű« képeket fest, Mirjana Subotin Nikolić »képei fojtottak, gyásszal, tragédiával nehezek«, Gordana Šijački mozaikkal szerepel, Miodrag Miljković pedig »figuratív vásznak«-kal. Kerekes László »képinstallációval szerepel«, »most bemutatott képei mind közül a legkevésbé kiműveltek és a legkevésbé reprezentatívak, de éppen nyers ex-presszionizmusuk, fauve-szerű beüté-sük teszi őket erőteljessé és ötlettel telítetté«. A »képzőművészeti bemu-tató egészében véve átlagon felüli vá-logatást nyújt«, de »nem vállalja a túlzott kockázatot, s azokra a for-mahatásokra épít, amelyek az új fest-őiség nemzetközi festévaiban szinte kötelező érvényűeké váltak» — írja a kritikus.

ELŐADÁS — 1985. június 5-én a Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarol-ógiai Kutatások Intézetének könyvtár-termében a Vajdasági Magyar Nyelv-

művelő Egyesület szervezésében elő-adást tartott dr. Szeli István akadé-mikus *Nyelvhasználati etikánk* cím-mel. Elméleti megalapozottságú mun-kájában átfogóan és általánosítva be-szélte a nyelvhez való viszonyunkról és nyelvfelfogásunkról. A felvetett problémákat mindennapi szóhaszná-latunk vagy magatartásunk jellegzetes-ségeivel illusztrálta. Szeli István elő-adását július—augusztusi kettős szá-munkban közöljük.

ÜNNEPI KÖNYVHÉT — A For-um Könyvkiadó idén is részt vett a magyarországi ünnepi könyvhét ren-dezvényein. A budapesti Vörösmarty-teri könyvsátorban és a debreceni vi-déki bemutatón mintegy száz címszó-val szerepelt. A jugoszláviai magyar kiadványok iránt ezúttal is nagy volt az érdeklődés. Az első napokban a legkelendőbbek voltak Hegedűs Antal *Népelet és jogalkotás a középkori Új-lakon*, Bori Imre *Huszonöt tanulmá-nya a huszadik századi magyar iro-dalomról* című könyvei. Az Ifjúsági Regényről darabjait is sokan vásárol-ták, Gion Nándor ifjúsági regényeit is keresték, de költészetünk, elsősor-ban Ladik Katalin, Böndör Pál és Pap József versei is felkeltették az olvasók érdeklődését.

MAGYAR ÍRÓK MŰVEI JUGO-SZLÁVIAI KIADÓKNÁL — Az idén szép számmal jelennek meg magyar írók művei a jugoszláv kiadóknál. Igaz, hogy — valószínűleg anyagi okokból — tavalyról az idei tervekbe átkerült néhány könyv (a *Gyökér és szárny* című antológia a Matica srpskánál, Örkény István *Egyperces novellái*; és Sánta Ferenc *Az ötödik pecsétje* a belgrádi Narodna knjigánál), de számos új mű is napvilágot lát az idén. A BIGZ kiadja Sinkó Ervin *Drovári naplóját*, a szarajevói Veselin Masleša kiadó pedig a szerző naplóját és esszéit. A szabadkai Mi-nerva tervében találjuk Lukács György ifjúkori naplóját, a szarajevói Veselin Masleša második kiadásban jelenteti meg Lukács *A regény elmélete* című munkáját. Az ifjúsági irodalom klasz-

szikus alkotását, Molnár Ferenc *A Pál utcai fiúk* című regényét a zágrábi Mladost iktatta tervébe. Móra Ferenc *Aranykoporsó* című regényét, Kardos G. György palesztinai trilógiáját és Szúnyogh Sándor muravidéki író *Hóvágó* című kötetét a muraszombati Pomurska založba adja ki. A belgrádi Prosveta Galgóczi Erzsébet prózai írásainak, valamint Konrád György még kiadatlan regényének megjelentetését tervezi. Ez a kiadó nyújtja majd át az olvasónak Gárdonyi Géza ifjúsági regényét, a *Láthatatlan embert* is. A belgrádi Radnál jelenik meg új kiadásban Déry Tibor *Nikije*. Heller Ágnes, Fehér Ferenc és Márkus

György egy kötetét a belgrádi Radnička štampa jelenteti meg. Petőfi Sándor verseit a priština-i Rilindja adja ki albán fordításban.

T. L.

ÚJ KIADVÁNYOK — Az újvidéki Íróközösség és a Jugoszláv Írószövetség közös kiadásában megjelent a Jugoszláv Írószövetség IX. kongresszusának dokumentumait tartalmazó könyv. Első ízben teszik közzé a felfűlások anyagát változatlan terjedelemben, korábban csak kivonatokat közöltek belőlük. A könyv 10 000 példányban látott napvilágot.

Szent Margit legendája (részlet)